

Dosarul nr. 2ra-1035/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (jud.: A. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

26 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Aurelia Cricliveț, reprezentată de avocatul Victor Polivenco,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Aurelia Cricliveț împotriva Alionei Pogribinscaia cu privire la încasarea cheltuielilor de întreținere și tratament a decedatului, încasarea salariului, a cheltuielilor de xxxxxx, de pază, de administrare a patrimoniului succesoral și,

cererea reconvențională depusă de către Aliona Pogribinscaia împotriva Aureliei Cricliveț, intervenient accesoriu notarul public Tatiana Coțeruba cu privire la declararea nulității contractului de împrumut,

împotriva deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-au admis apelurile declarate de Aurelia Cricliveț și Aliona Pogribinscaia, fiind modificată hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central,

c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2017, Aurelia Cricliveț a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alionei Pogribinscaia cu privire la încasarea cheltuielilor de întreținere și tratament a decedatului, încasarea salariului, a cheltuielilor de xxxxxx, de pază, de administrare a patrimoniului succesoral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că Aliona Pogribinscaia în calitate de reclamantă s-a adresat către Aurelia Cricliveț în calitate de pârâtă cu cerere de chemare în judecată cu privire la declararea nulității testamentului lăsat de Ivan Conev la 16 decembrie xxxx, prin care i-a testat toată averea sa care-i va aparține în ziua morții acestuia, inclusiv și apartamentul nr. xx din mun. Bălți, str. Xxxxx xx. La 25 august 2016, Judecătoria Bălți a hotărât de a declara nul testamentul lăsat de Ivan Conev, iar prin decizia din 21 martie 2017 a Curții de Apel Bălți, apelul Aureliei Cricliveț a fost respins, cu menținerea hotărârii judecătoriei Bălți.

Aurelia Cricliveț a relatat că în astfel de circumstanțe este îndreptățită de a cere cheltuielile suportate pentru întreținerea și xxxxx lui Ivan Conev și Raisei Conev, precum și cheltuielile de xxxxxx a acestora.

Reclamanta a notat că pârâta s-a adresat notarului cu declarație de acceptare a

salariului mediu a unui lucrător din sfera socială deoarece a fost îngrijitoarea decedaților; muncă pentru care aceștia nu i-au achitat nimic. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică salariul minim lunar în anul 2010 a unei persoane ce prestează activități de asistență socială este de 1754.30 lei. Astfel suma salarială pentru 37 de luni constituie 75434,90 lei; cheltuieli de întreținere, compensarea cheltuielilor pentru hrană (66000 lei) și îmbrăcăminte (4000 lei), lenjeria de pat (1000 lei) cumpărată din bani personali, compensarea cheltuielilor pentru săpun, șampon, detergenții de curățenie și spălare (4000 lei); cheltuieli de deplasare de 3-4 ori pe săptămână (2072 lei), în total 76072 lei; cheltuielile pentru telefon, energia electrică, apă, energia termică pe care ea le-a achitat din bani personali constituie 20000 lei; cheltuielile pentru tratament și de îngrijire a xxxxxx constituie 2000 lei; compensarea cheltuielilor de xxxxxx a fiecăruia; loc pentru xxxxxx a câte 650 lei, în total 1 300 lei; sicrie 2 în sumă 2500 lei; serviciile de autopsie 700 lei: catafalca 800 lei; îmbrăcăminte de xxxxxx 2000 lei: săparea xxxxxx și xxxxxx 200 lei: xxxx 300 lei, în total 7800 lei. Cheltuieli de obținere a averii succesoriale, cheltuielilor de plată a remunerației notarului la deschiderea dosarului succesoral în sumă de 1000 lei; cheltuieli de îmbunătățire a condițiilor de trai a soților Conev (reparație, ușă nouă, televizor): în total 7 000 lei; cheltuieli de păstrare și gestionare a bunurilor succesoriale atât în timpul vieții soților Conev, cât și după moartea acestora; în total 2000 lei, etc.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul pârâtei a cheltuielilor suportate în sumă de 192000 lei și a cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării cauzei, Aliona Pogribinscaia a depus cerere reconvențională împotriva Aureliei Cricliveț, intervenient accesoriu notarul public Tamara Coțeruba solicitând declararea nulității contractului de împrumut din 16 decembrie xxxx, încheiat între Ivan Conev și Aurelia Cricliveț și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamanta a indicat că, la 07 ianuarie 2014 a decedat tatăl său Ivan Conev, xxxxx a fost înregistrat în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 87. Pe parcursul ultimilor ani de viață, Ivan Conev des era xxxxxx, lui i-a fost stabilită grupa de xxxxxx, el se comporta xxxxxx, în legătură cu care fapt se afla la lecuire în xxxxxxxxxxxxxxxx.

Aliona Pogribinscaia a specificat că potrivit certificatului xxx.

Reclamanta a menționat că xxx.

Aliona Pogribinscaia a mai relatat că în procesul de examinare a cauzei nr. 2-2348/2014 a fost xxx.

Reclamanta a indicat că prin hotărârea din 25 august 2016 a Judecătoriei Bălți a fost admisă acțiunea înaintată de ea și a fost declarat nul testamentul din 16 decembrie xxxx, întocmit din numele lui Ivan Conev, deoarece la situația din 16 decembrie xxxx, acesta xxxxxx de xxxxxx xxxxxx, nu-și xxxxxx xxxxxx de xxxxxx xxxx și nu era în xxxxx să xxxxx și să xxxxx corect xxxxxxxx.

Prin încheierea din 01 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de Aliona Pogribinscaia, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia cu privire la excepția de tardivitate (vol. I, f.d. 175-177).

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, acțiunea înaintată de Aurelia Cricliveț s-a admis parțial.

S-a dispus încasarea din contul Alionei Pogribinscaia în beneficiul Aureliei

Cricliveț a sumei de 7xxxx,90 lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a admis acțiunea reconvențională depusă de Aliona Pogribinscaia.

S-a declarat nul contractul de împrumut nr. 11107 din 16 decembrie xxxx, încheiat între Ivan Conev și Aurelia Cricliveț (vol. I, f.d. 219, 227-232).

La 03 decembrie 2019, Aurelia Cricliveț a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea admiterii acțiunii reconvenționale, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie declarat nul contractul de împrumut, ca efect al nulității actului juridic.

La 06 decembrie 2019, Aliona Pogribinscaia, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, în partea admiterii cererii de chemare în judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de Aurelia Cricliveț și casarea încheierii din 01 februarie 2019 cu privire la respingerea excepției de tardivitate.

Prin decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți s-au admis cererile de apel depuse de Aurelia Cricliveț și Aliona Pogribinscaia, fiind modificată hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, după cum urmează: suma de 7xxxx,90 lei dispusă spre încasare din contul Alionei Pogribinscaia în beneficiul Aureliei Cricliveț s-a micșorat până la suma de 1425 lei.

Dispoziția menționată în hotărâre cu privire la declararea nulității contractului de împrumut nr. 11107 din 16 decembrie xxxx, încheiat între Ivan Conev și Aurelia Cricliveț s-a completat cu sintagma „cu aducerea părților în poziția inițială”. În rest, hotărârea s-a menținut.

S-a menținut încheierea din 01 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, prin care s-a respins excepția de tardivitate (vol. II, f.d. 36-41).

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că este neîntemeiată cerința reclamantei cu privire la încasarea salariului minim lunar a unei persoane care prestează asistență socială și anume pentru perioada 01 iunie 2010 – 07 ianuarie 2014, or, reclamanta nu a prezentat probe că ar fi încheiat contract de prestări servicii cu Raisa Conev și Ivan Conev, că a îngrijit de ei în contul unei remunerații. Prin urmare, suma solicitată cu titlu de salariu nu urmează a fi încasată.

Colegiul civil a mai relatat că potrivit art. 219 alin. (1) și (2) Cod Civil, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației. Astfel, luând în considerare prevederile legale menționate supra dispoziția hotărârii privind declararea nulității contractului de împrumut nr. 11107 din 16 decembrie xxxx încheiat între Ivan Conev și Aurelia Cricliveț urmează să fie completată cu sintagma ”cu aducerea părților în poziție inițială”.

La 20 mai 2020, prin intermediul oficiului poștal, Aurelia Cricliveț, reprezentată de avocatul Victor Polivenco a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că instanța de apel nu a dat o apreciere corectă motivelor invocate în cererea de chemare în judecată și reținute de instanța de fond. Totodată, a relatat că Aliona Pogribinscaia în cererea de apel nu se expune asupra prestării serviciilor de întreținere, or, aceste circumstanțe reținute de instanța fond, nu au fost contestate de participanții la proces, dezacordul fiind exprimat doar în limita sumei de 75434,90 lei.

Mai mult, Aurelia Cricliveț a specificat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 1551 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), potrivit cărora legiuitorul îi oferă dreptul de ași recupera cheltuielile suportate în legătură cu întreținerea xxxxxx.

La 16 iunie 2020, în adresa Alionei Pogribinscaia, avocatului Larisa Ocerednaia și notarului public Tamara Coțeruba a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Aurelia Cricliveț, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. II, f.d. 59).

La 28 iulie 2020, Aliona Pogribinscaia, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului ca inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care notarul public Tamara Coțeruba să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces, la 11 mai 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (vol. II, f.d. 42-43), fiind recepționată de către Aurelia Cricliveț la 15 mai 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (vol. II, f.d. 45).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Aurelia Cricliveț, reprezentată de avocatul Victor Polivenco, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Aurelia Cricliveț, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) Cod de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiectiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentei de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, Latourniere vs Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen vs Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a

deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Aurelia Cricliveț, reprezentată de avocatul Victor Polivenco urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Aurelia Cricliveț, reprezentată de avocatul Victor Polivenco.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu